

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 140/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Ing. JUDr. Bohumila Hustáka**, súdneho exekútora, Žriedlová 3, Košice, IČO 17 072 735, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, IČO 47 254 220, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti postupu Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 562/2014 a jeho uzneseniam z 23. júna 2021 a 26. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. decembra 2021 domáhal vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 562/2014 (ďalej len „napadnutý postup“) a jeho uzneseniami z 23. júna 2021 a 26. augusta 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Sťažovateľ tiež navrhoval zrušiť napadnuté uznesenia a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ ďalej žiadal, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 200 eur a náhradu trov konania v sume 460,90 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe poverenia okresného súdu z 27. augusta 2014 sťažovateľ ako súdny exekútor vykonával exekúciu na vymoženie sumy 231,03 eur

s príslušenstvom. Exekučným titulom bol rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 3/2011 z 22. februára 2011.

3. Sťažovateľ počas exekučného konania doručil okresnému súdu podnet na zastavenie exekúcie z 19. februára 2019 z dôvodu nemajetnosti povinného spolu s vyčíslením trov exekúcie. Následne podaním z 20. decembra 2019 súdny exekútor oznámil okresnému súdu, že po dohode s oprávneným žiada rozhodnúť o zastavení exekučných konaní bez rozhodnutia o trovách exekúcie, ako to požadoval v podnete, a preto tento podnet zobral späť. Návrh oprávneného na zastavenie aj tejto exekúcie z 11. decembra 2019 spolu s dohodou o spoločnom postupe s oprávneným boli súčasťou tohto podania. V tejto dohode sa oprávnený zaviazal, že za každú exekúciu, ktorá nebola skončená pre nemajetnosť povinného (spolu 394 prípadov), bude súdnemu exekútorovi poskytnutá paušálna odmena v sume 39 eur bez dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (odmena spolu činila sumu 15 366 eur)]. Podľa tejto dohody odmena je konečná a jej vyplatením sa sťažovateľ vzdal nároku na náhradu akýchkoľvek ďalších trov tých exekúcií, pri ktorých bol na príslušných súdoch podaný návrh. Ak by v niektorej exekúcii (tieto sú uvedené v prílohe 1 dohody) bolo vydané uznesenie o jej zastavení, ktorým by boli súdnemu exekútorovi priznané vyššie trovy exekúcie ako je suma uvedená v dohode, sťažovateľ si nebude uplatňovať vyššiu sumu ako 39 eur bez DPH.

4. Okresný súd nerozhodol o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“). Namiesto toho podaním zo 16. apríla 2021 vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či sú v tejto exekúcii splnené podmienky na postup podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení niektorých exekučných konaní“), resp. či bol dosiahnutý výťažok aspoň v sume 15 eur v posledných 18 mesiacoch pred dňom, keď sa má stará exekúcia zastaviť.

5. Sťažovateľ reagoval podaním z 21. apríla 2021, v ktorom uviedol, že túto exekúciu navrhol zastaviť oprávnený. Keďže návrh na zastavenie tejto exekúcie je riadnym procesným úkonom oprávneného, okresný súd je o ňom povinný rozhodnúť. Sťažovateľ sa domnieval, že postup okresného súdu je nesprávny, keďže návrh oprávneného na zastavenie tejto exekúcie bol doručený okresnému súdu pred účinnosťou zákona o ukončení niektorých exekučných konaní. Z tohto dôvodu by mal okresný súd postupovať podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku, t. j. túto exekúciu zastaviť na návrh oprávneného.

6. Napriek tomu okresný súd opätovne nerozhodol o návrhu oprávneného na zastavenie tejto exekúcie a uznesením z 23. júna 2021 vydaným vyšším súdnym úradníkom bolo určené, že došlo k zastaveniu starej exekúcie podľa § 8 ods. 2 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní (výrok I). Zároveň okresný súd rozhodol, že sťažovateľ nemá nárok na náhradu trov exekúcie (výrok II). Vyšší súdny úradník uviedol, že ku dňu účinnosti zákona o ukončení niektorých exekučných konaní boli splnené podmienky na zastavenie starej exekúcie. Rozhodná doba uplynula 18. septembra 2019 a v posledných 18 mesiacoch pred dňom, keď sa mala stará exekúcia zastaviť, nebol dosiahnutý výťažok aspoň v sume 15 eur. Vyšší súdny úradník tiež konštatoval, že návrh oprávneného na zastavenie exekúcie doručený okresnému súdu pred účinnosťou zákona o ukončení

niektorých exekučných konaní nespôsobuje predĺženie rozhodnej doby podľa § 4 ods. 2 písm. b) tohto zákona. Zámerom zákonodarcu bolo odbremenenie súdov a súdnych exekútorov od starých exekúcií, v ktorých sa od nemajetných povinných dlhodobo nedarilo vymôcť pohľadávku oprávneného a trovy exekúcie a v ktorých len narastajú trovy exekúcie. Bolo by preto absurdné predpokladať, že zákonodarca mienil predĺžiť rozhodnú dobu v starej exekúcii v prípade, ak do 31. decembra 2019 oprávnený využije svoje dispozičné oprávnenie a navrhne zastaviť exekúciu. Vyšší súdny úradník poukázal aj na výkladové pravidlá Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) k zákonu o ukončení niektorých exekučných konaní, ktoré k predĺženiu rozhodnej doby na základe návrhu oprávneného na zastavenie exekučného konania uvádzajú: „*Relatívna výnimka podľa § 4 ods. 2 písm. b) ZoUNEK sa logicky nemôže aplikovať v prípade návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, pretože ak aj oprávnený má za to, že stará exekúcia sa mu má zastaviť, použitie výnimky by viedlo k úplne nelogickému záveru. Výklad ad absurdum je potrebné vždy odmietnuť.*“ V prípade trov exekúcie vyšší súdny úradník uviedol, že sťažovateľ nevydal oprávnenému upovedomenie o zastavení starej exekúcie v lehote do 180 dní od nadobudnutia účinnosti zákona o ukončení niektorých exekučných konaní, a preto nesplnil zákonné podmienky pre nárok na náhradu paušálnych trov exekúcie podľa § 6 ods. 4 písm. a) tohto zákona.

7. Proti obom výrokom uznesenia vyššieho súdneho úradníka sťažovateľ podal sťažnosť, ktorá bola zamietnutá uznesením sudcu okresného súdu z 26. augusta 2021. Sudca uviedol, že podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku poverený súdny exekútor je účastníkom exekučného konania, ak sa rozhoduje o trovách exekúcie. Len v tomto prípade je súdny exekútor oprávnený podať sťažnosť, resp. odvolanie proti výroku týkajúcemu sa trov exekúcie. Proti výroku I uznesenia vyššieho súdneho úradníka mohol podať sťažnosť len oprávnený, ktorý však svoje právo nevyužil. Z tohto dôvodu sudca vyhodnotil v tejto časti sťažnosť sťažovateľa ako podanú neoprávnenou osobou, a preto ju zamietol. V prípade výroku o trovách exekúcie sudca konštatoval, že sťažovateľ nesplnil zákonné podmienky na náhradu paušálnych trov exekúcie, keďže v zákonnej lehote nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Z tohto dôvodu vyšší súdny úradník rozhodol vecne správne, a preto sudca okresného súdu zamietol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta, že postúpil okresnému súdu návrh oprávneného na zastavenie exekúcie, o ktorom nebolo vôbec rozhodnuté, čo považuje za svojvoľné a arbitrárne. Podľa názoru sťažovateľa došlo zo strany okresného súdu k odklonu od zákonných ustanovení. V zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní rozhodná doba podľa § 3 neuplynie skôr ako 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu, ak súd ku dňu, keď sa má stará exekúcia zastaviť, rozhoduje o zastavení starej exekúcie. V zákone o ukončení niektorých exekučných konaní a ani v dôvodovej správe k nemu nie je uvedené, že by malo ísť o návrh na zastavenie exekúcie zo strany povinného.

9. Okresný súd preto „*svojvoľne a v rozpore so zákonom uplatnil reštriktívny výklad citovaného zákonného ustanovenia, napriek tomu, že môže konať len v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví*

zákon.“. Okresný súd len minimálne zaujal stanovisko k podanému návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, pričom v tejto časti je odôvodnenie rozhodnutia chabé a nepresvedčivé. Sťažovateľ dodal, že ak by sa mal zákon o ukončení niektorých exekučných konaní aplikovať tak, ako to uvádza ministerstvo spravodlivosti, takýto postup by bol nelogický. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. b) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní by bolo nadbytočné, keďže v tomto prípade by k predĺženiu rozhodnej doby nedochádzalo nikdy a exekúcia by sa vždy musela zastaviť podľa tohto zákona. Sťažovateľovi „preto nie je zrejmé, z akého dôvodu by zákonodarca takéto ustanovenie vôbec zakotvoval, keď by bolo v praxi nevyužiteľné. Takýto postup je nelogický.“. Sťažovateľ sa domnieva, že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie vykazuje také vady, ktoré majú za následok zásah do jeho ústavou garantovaných práv. Podľa sťažovateľa „platí, že ust. § 4 ZoUNEK sa uplatní vtedy ak bol návrh na konanie a rozhodovanie podľa odseku 2 písm. a) až g) podaný pred zastavením starej exekúcie podľa ustanovení zákona. Čo bol jednoznačne aj tento prípad, keďže návrh na zastavenie exekúcie bol podaný ešte pred účinnosťou ZoUNEK.“.

10. V prípade porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ konštatoval, že ak by okresný súd rozhodol o zastavení exekúcie na návrh oprávneného podľa § 57 písm. h) Exekučného poriadku, mal by nárok na trovy exekúcie podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. Okresný súd nelogicky prenáša vinu na sťažovateľa, že mal vydať upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Na takýto postup zo strany sťažovateľa nebol žiadny dôvod, keďže po nadobudnutí účinnosti zákona o ukončení niektorých exekučných konaní okresný súd naďalej rozhodoval o danom návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie. Z uvedeného dôvodu neboli preto splnené podmienky, aby sťažovateľ vydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Sťažovateľ neporušil žiadnu svoju povinnosť a čakal na rozhodnutie okresného súdu o danom návrhu oprávneného na zastavenie tejto exekúcie. V konečnom dôsledku bol sankcionovaný, že nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie, a preto mu nebola priznaná ani náhrada paušálnych trov exekúcie, čím došlo aj k neprípustnému zásahu do jeho majetkových práv.

11. K porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ uviedol, že o danom návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie nebolo rozhodnuté do doručenia ústavnej sťažnosti, a preto možno v tejto veci konštatovať existenciu zbytočných prietahov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.A. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v tejto exekúcii a jeho uznesením z 23. júna 2021:

13. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy (... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd), ktorého zmyslom je, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a meritórne (vecne) sa zaoberať podanou sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

14. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

15. Sťažovateľ podal sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, o ktorej bol oprávnený a povinný rozhodnúť sudca okresného súdu. Sudca okresného súdu bol zároveň oprávnený a aj povinný poskytnúť ochranu základným právam alebo slobodám sťažovateľa v prípade zistenia, že uznesením vyššieho súdneho úradníka došlo k ich porušeniu. Právomoc sudcu okresného súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa preto v tomto prípade vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia v bode 1 uvedených práv postupom okresného súdu v tejto exekúcii a jeho uznesením z 23. júna 2021.

16. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že ústavný súd nemá právomoc na jej prerokovanie.

III.B. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v tejto exekúcii a jeho uznesením z 26. augusta 2021:

17. K otázke vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa ústavný súd vyjadril, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

18. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd), resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku

Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

19. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd), resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

20. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, ako aj prípad svojoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojoľne možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame, či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojoľi (arbitrážnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

21. Uvedené východiská, hoci formulované vo vzťahu k meritórnemu rozhodovaniu všeobecných súdov, sú aplikovateľné aj vo vzťahu k postupu okresného súdu ako súdu exekučného a k jeho uzneseniu z 26. augusta 2021.

22. Ústavný súd sa oboznámil s uznesením sudcu okresného súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. posudzoval jeho ústavnú udržateľnosť. Po preskúmaní jeho odôvodnenia dospel k záveru, že sudca okresného súdu rozhodnutie vo vzťahu k sťažnosťou napadnutým výrokom uznesenia vyššieho súdneho úradníka riadne odôvodnil na vec sa vzťahujúcimi právnymi normami. Ústavný súd nezistil aplikačnú ani interpretačnú svojoľu pri rozhodovaní o sťažnosti súdneho exekútora v tejto exekúcii.

23. Ústavný súd sa stotožnil s právnym záverom sudcu okresného súdu, že sťažovateľ ako súdny exekútor nebol oprávnenou osobou na podanie sťažnosti proti výroku I uznesenia vyššieho súdneho úradníka. V zmysle aplikovateľného § 37 ods. 1 Exekučného poriadku súdny exekútor je oprávnený podať prostriedok procesnej obrany (sťažnosť) len proti výroku uznesenia všeobecného súdu, ktorý sa ho bezprostredne týka, resp. ktorým sa rozhoduje o jeho právach. Inými slovami, v prípade uznesenia okresného súdu z 23. júna 2021 len proti výroku o trovách exekúcie.

24. Aj keď je sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, v jeho v ústavnej sťažnosti sa nenachádza žiadna argumentácia spochybňujúca záver sudcu okresného súdu, že sťažovateľ nebol oprávnenou osobou na podanie sťažnosti proti výroku I uznesenia vyššieho súdneho úradníka. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou

ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Dôvody ústavnej sťažnosti musia korešpondovať s jednotlivými namietanými porušeniami základných práv alebo slobôd. Ústavná sťažnosť v tejto časti preto nespĺňa všeobecnú zákonom predpísanú náležitosť odôvodnenia návrhu podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde a osobitnú náležitosť ústavnej sťažnosti ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

25. Za situácie, že okresný súd právoplatným uznesením určil, že došlo k zastaveniu starej exekúcie podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní, bol okresný súd povinný postupovať podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní pri rozhodovaní o trovách exekúcie súdnemu exekútorovi. Právny záver sudcu okresného súdu, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú vo vzťahu k výroku II uznesenia vyššieho súdneho úradníka, podľa názoru ústavného súdu nie je arbitrárny či zjavne neodôvodnený, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

26. Ustanovenie § 5 ods. 2 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní upravuje obligatórne náležitosti upovedomenia o zastavení starej exekúcie, ktorých súčasťou je aj výzva na úhradu paušálnych trov exekúcie, ak si ich súdny exekútor uplatňuje. V rámci nej sa teda zhmotňuje zákonný nárok súdneho exekútora na paušálne trovy exekúcie a táto sa stáva následne exekučným titulom [§ 6 ods. 3 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní]. Zákon o ukončení niektorých exekučných konaní explicitne v § 5 ods. 3 upravuje lehoty, v akých má súdny exekútor zaslať upovedomenie oprávneným vo vzťahu k exekúciám, na ktoré sa vzťahuje daný zákon. Následne v § 6 ods. 4 upravuje sankciu spojenú s porušením tejto povinnosti, ktorou je zánik nároku súdneho exekútora na náhradu trov exekúcie.

27. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že vzhľadom na návrh oprávneného na zastavenie tejto exekúcie podaný ešte pred účinnosťou zákona o ukončení niektorých exekučných konaní sťažovateľ očakával zastavenie tejto exekúcie podľa Exekučného poriadku, a preto zrejme sám nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Okresný súd však nezastavil exekúciu podľa Exekučného poriadku a pri rozhodovaní o trovách exekúcie postupoval podľa § 6 ods. 4 písm. a) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní s odôvodnením, že v zákonnej lehote sťažovateľ nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie, čím nesplnil zákonné podmienky na priznanie paušálnych trov (prijaté alebo vymožené plnenie, ktoré si súdny exekútor oprávnene ponechal, je tiež súčasťou trov starej exekúcie). Zákon o ukončení niektorých exekučných konaní zároveň neupravuje iný spôsob, ktorým by umožňoval okresnému súdu priznať súdnemu exekútorovi nárok na náhradu paušálnych trov exekúcie bez vydania daného upovedomenia spolu s výzvou na úhradu paušálnych trov exekúcie v zákonnej lehote.

28. Sťažovateľ sa domnieva, že bol sankcionovaný kvôli nevydaniu upovedomenia o zastavení starej exekúcie, keďže mu nebola priznaná ani náhrada paušálnych trov exekúcie. Týmto malo dôjsť aj k neprípustnému zásahu do jeho majetkových práv. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na protirečivé tvrdenia sťažovateľa. V podaní z 20. decembra 2019 si sťažovateľ totiž neuplatnil

trovy exekúcie, keďže vzal spať predtým podaný podnet na zastavenie tejto exekúcie z dôvodu nemajetnosti povinného, ktorého súčasťou boli tiež vyčíslené trovy exekúcie. Ústavný súd preto konštatuje, že aj keby okresný súd zastavil túto exekúciu podľa Exekučného poriadku, táto skutočnosť by aj tak nemala vplyv na iné rozhodnutie okresného súdu o trovách exekúcie. Sťažovateľ si neuplatnil trovy exekúcie zrejme z dôvodu uzatvorenia dohody medzi ním a oprávneným, podľa ktorej bola dohodnutá vyššia suma trov exekúcie (vo výške 39 eur bez DPH) ako podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní (vo výške 35 eur bez DPH).

29. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

30. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.C. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v tejto exekúcii a jeho uznesením z 26. augusta 2021:

31. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva záver, že zásadne neprichádza do úvahy, aby bol všeobecný súd sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo.

32. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom okresného súdu v tejto exekúcii a jeho uznesením z 26. augusta 2021 a porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z toho vyplýva, že tu niet takého konania označeného porušovateľa, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

33. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.D. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy napadnutým postupom okresného súdu v tejto exekúcii a jeho uznesením z 26. augusta 2021:

34. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, sťažovateľ porušenie tohto základného práva žiadnym spôsobom neodôvodnil. Ústavný súd zdôrazňuje, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 123) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, Listiny základných práv a slobôd alebo dohovoru ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je preto zjavná úplná absencia náležitej kvalifikovanej právnej argumentácie.

35. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa aj esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019). Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

36. Ústavný súd navyše dodáva, že medzi označeným čl. 20 ods. 4 ústavy, ktorý upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a postupom okresného súdu v tejto exekúcii a uznesením zákonného sudcu ani neexistuje žiadna príčinná súvislosť.

III.E. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v tejto exekúcii:

37. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

38. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

39. Napadnuté uznesenia okresného súdu nadobudli právoplatnosť 7. októbra 2021 a týmto dňom dané konanie (exekúcia) bolo aj právoplatne skončené. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola

ústavnému súdu doručená 7. decembra 2021. Sťažovateľ sa teda domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v tejto veci namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy už netrvá, a teda bola odstránená jeho právna neistota.

40. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti tiež odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

41. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu